

Wagalatia: mwongozo wa kujifunza

Je, waumini wasio Wayahudi lazima watahiriwe ili wawe sehemu kamili ya watu wa Mungu?

Wagalatia inajibu mgogoro kuhusu kama waumini wasio Wayahudi wanahitaji tohara na sheria kama masharti ya kuwa sehemu kamili ya watu wa Mungu. Paulo anasisitiza kwamba ahadi ya Mungu inapokelewa kupitia Kristo na imani, si kupatikana kwa kupokea mpaka huo wa utambulisho. Uhuru unakuwa huduma ya upendo kupitia Roho. Uharaka wa barua unahusu ukweli wa injili na kula mezani pamoja, si ruhusa ya uhasama kwa dini ya Kiyahudi.

Soma barua katika mazingira yake

Kuandikwa na Paulo kunakubalika kwa upana. Mahali pa wapokeaji na tarehe bado vinajadiliwa: mapendekezo ya Galatia ya Kusini na Galatia ya Kaskazini yanaunganisha barua kwa namna tofauti na Matendo pamoja na ziara za Paulo za Yerusalemu. Maelezo ya Paulo kuhusu maisha yake ni ushahidi muhimu, lakini kulinganisha kila ziara na Matendo kunahitaji hoja. Tunaisikia migogoro kupitia jibu la Paulo; mafundisho yote ya wapinzani hayawezi kujengwa upya tu kutokana na kila kifungu cha maneno anachokataa.

Rejea za Biblia: Wagalatia 1:1–2:14

Vyanzo: primary, brown

Fuatilia hoja

Sura za 1–2 zinatetea kazi aliyotumwa Paulo na kuonyesha kuvunjika kwa ushirika mezani. Sura za 3–4 zinahoji kutoka kwa Ibrahimu, ahadi, sheria na kupokelewa kuwa watoto. Sura za 5–6 zinaeleza uhuru kuwa maisha yanayoongozwa na Roho, kubeba mizigo ya wengine na kutenda mema. Wakristo hujadili vipengele vya kuhesabiwa haki na nafasi inayoendelea ya sheria; mwongozo unahifadhi neema, imani katika Kristo na upendo unaotenda pamoja bila kuwafanya wapinzani wa Kiyahudi wa Paulo kuwa taswira za upotoshaji.

Rejea za Biblia: Wagalatia 3:1–4:31 · Wagalatia 5:1–6:18

Vyanzo: primary

Injili na wito wa Paulo

Wagalatia 1:1–24

Mwanzo wenye uharaka usio wa kawaida unaelekea kwenye mateso aliyotoa Paulo zamani na wito wa Mungu anaoueleza. Kurejelea kwake ufunuo hakupuuzi kujifunza kote au uwajibikaji kwa jumuiya. Fuatilia kile anachosema kuhusu Yerusalemu, Arabia na mawasiliano yake ya awali bila kubuni kalenda kamili ya safari.

Kwa tafakari

Ni mambo gani ya simulizi la Paulo yanayoeleza kwa nini anakataa kubadilisha ujumbe anaouhubiri?

Injili ya pamoja na meza iliyogawanyika

Wagalatia 2:1–21

Paulo anasimulia kutambuliwa kwa utume wake kwa wasio Wayahudi na kumpinga kwake Kefa huko Antiokia. Kujiondoa katika milo ya pamoja hutuma ujumbe kuhusu nani ni mshiriki wa kweli. Maelezo yake ya kuhesabiwa haki na maisha katika Kristo yanahusu mpasuko huo halisi, si mjadala binafsi tu kuhusu hisia za kidini.

Kwa tafakari

Kujiondoa katika milo kulidokeza nini, na kwa nini Paulo aliliunganisha na injili?

Ahadi ya Ibrahimu na sheria

Wagalatia 3:1–29

Paulo anarejelea kupokelewa kwa Roho na simulizi la Ibrahimu ili kutofautisha ahadi na sheria. Hoja yake inafikia utambulisho wa pamoja katika Kristo unaovuka tofauti za kabila, jamii na jinsia. Wakristo hujadili matokeo yake kwa majukumu mahususi, lakini uwezekano usio sawa wa kupata wokovu si tafsiri inayoweza kutetewa.

Kwa tafakari

Matumizi ya Ibrahimu na Paulo yanapingaje sharti linalopendekezwa la wasio Wayahudi kuwa sehemu ya watu wa Mungu?

Kutoka uangalizi hadi kupokelewa kuwa watoto

Wagalatia 4:1–31

Taswira za urithi, kupokelewa kuwa watoto na kufanywa watumwa zinakuza ombi la Paulo. Ulinganisho wa Hajiri na Sara ni usomaji wa kitamathali uliowekwa wazi ndani ya hoja yake, si ruhusa ya kuyapanga makabila ya kisasa kwa ubora. Ombi lake binafsi linawakumbusha wasomaji kwamba mgogoro wa kitheolojia unaendelea ndani ya uhusiano ulioharibika anaotumaini kuurejesha.

Kwa tafakari

Taswira za familia zinaelezaje mabadiliko ambayo Paulo anaamini Kristo ameleta?

Uhuru unaoundwa na Roho

Wagalatia 5:1–26

Uhuru katika Kristo unatishiwa kwa kuchukulia tohara kuwa ya lazima kwa kuhesabiwa haki na kwa kutumia uhuru kujifurahisha bila kujali wengine. Paulo anaweka huduma ya upendo na tunda la Roho katikati ya mwenendo wa Kikristo. Tunda linaeleza mfano uliobadilika wa maisha, si mbinu ya kustahili kukubaliwa.

Kwa tafakari

Kumtumikia mtu mwingine kunaonyeshaje uhuru badala ya kuupoteza?

Beba mizigo na udumu katika mema

Wagalatia 6:1–18

Kurejesha kwa upole, mizigo ya pamoja, wajibu binafsi, kuwasaidia walimu na kudumu kunaipeleka hoja kwenye matendo ya kila siku. Ulinganisho wa mwisho wa kujivunia alama za nje na msalaba unafupisha mgogoro. Kujali kwa Paulo uumbaji mpya hakufanyi matendo ya mwili ya kuwajali wengine yasiwe na umuhimu.

Kwa tafakari

Jumuiya inawezaje kubeba mzigo wa mtu huku pia ikimtia moyo kutenda kwa uwajibikaji?

Vyanzo

- [primary] Wagalatia; maandishi ya msingi ya Biblia. Rejea za kusoma tu; hakuna maandishi ya Biblia yaliyotolewa tena katika nyenzo hii. <https://ebible.org/eng-web/GAL.htm>
- [brown] Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), sura ya 19. Historia na mjadala wa kitaaluma; si uidhinishaji wa kila tafsiri katika mwongozo huu.

Maudhui na vielelezo tulivyotengeneza: CC BY 4.0. Maandishi ya Biblia na kazi za wengine hazijajumuishwa.

Barua za Paulo · CC BY 4.0 · <https://paulineletters.com/sw/explore/resources/study-galatians>